

Nr 1847

av herr Hugosson m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 116 med förslag till lag om styrelserepresentation för de anställda i aktiebolag och ekonomiska föreningar, m. m.

I proposition 1972:116 föreslås att Kungl. Maj:t får möjlighet att tillsätta offentliga styrelseledamöter dels i förvaltningsbolag, dels i allmänna stiftelser som har tillgångar på över fem miljoner kronor. Sådana förordnanden föreslås få gälla sammanlagt högst 30 aktiebolag och stiftelser.

Propositionens utformning innebär att samarbetsutredningens förslag inte blir till fullo tillgodosett. Utredningen föreslog nämligen att representationen borde komma i fråga i bolag av olika typer, i olika branscher och med olika ägarförhållanden och även i ett antal affärsbankerna närstående holding- och investmentbolag. Det förslag riksdagen nu har att ta ställning till omfattar således icke några produktionsföretag och icke heller företag som har verksamhet såväl i Sverige som i andra länder, dvs. multinationella företag.

LO framhöll i sitt remissvar över samarbetsutredningens förslag bl. a. att beslut av stor betydelse för såväl samhälle som anställda fattas av en alltmer begränsad krets av personer och institutioner. Detta bidrar till en förstärkt koncentration av ekonomisk makt i allt färre händer samtidigt som det skapar förutsättningar för en långsiktigare planering av de olika företagsenheterens verksamhet. På samma sätt ökas företagets handlingsfrihet av den fortgående internationaliseringen av storföretagen, vilket av samhället och de anställda upplevs som en ökad otrygghet. Allt detta talar för ett mera direkt samhällsinflytande i sådana företagskonstellationer. De för samhället och de anställda ogynnsamma konsekvenserna av maktkoncentrationen och internationellt företagande skulle i viss mån kunna elimineras samtidigt som intresset av en samordning av företagets och samhällets investeringar kunde främjas. Vi motionärer anser därför i likhet med LO att det finns skäl att som komplement till informationssystemet bedriva en försöksverksamhet med offentliga styrelseledamöter såväl i ett antal produktionsföretag med verksamhet enbart i Sverige som i svenska multinationella företag.

Mot bakgrund av de synpunkter som således bl. a. LO gett uttryck för är det en brist att Kungl. Maj:ts förslag ej omfattar försöksverksamhet med samhällsrepresentanter i ett antal produktionsföretags styrelser. Speciellt gäller detta de multinationella företagen, vilkas roll för den svenska ekonomin och sysselsättningen ökar. I detta sammanhang är speciellt de svenska multinationella produktionsföretagens beslut om var

man skall förlägga en eventuellt ökad framtida produktion av intresse. Vi har under de senaste åren sett flera exempel på svenska multinationella företag som ökat sin produktion i sina utländska företag samtidigt som den svenska produktionen legat på oförändrad eller i många fall reducerad nivå. Denna utveckling har i vissa fall resulterat i att samhället fått ta ansvar och initiativ för att klara sysselsättningen för friställd personal, samhället har fått mindre skatteintäkter samtidigt som företagen i många fall ökat sin vinst även om denna inte redovisats i Sverige. Denna typ av produktionsföretag — svenska multinationella företag — tilldrar sig därför från såväl samhällsekonomisk som sysselsättningsmässig synpunkt stort intresse. Det borde därför vara av intresse att åtminstone i denna typ av produktionsföretag få samhällsrepresentanter i företagsstyrelserna.

Med stöd av det anförda får vi hemställa

att riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t begära att vårriksdagen 1973 föreläggs om samhällsrepresentation i produktionsföretagens styrelser, varvid de multinationella företagen speciellt uppmärksammas.

Stockholm den 21 november 1972

KURT HUGOSSON (s)

VALTER KRISTENSON (s)

OLLE GÖRANSSON (s)

ROLAND SUNDGREN (s)

STURE ERICSON (s)

i Örebro

STURE PALM (s)

BIRGITTA DAHL (s)

ARNE GADD (s)

JAN BERGQVIST (s)